

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui
Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui
Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2024-11-22 Nr. S24/11/289

PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-733 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4207

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažino su Lietuvos Respublikos Seimo kultūros komitete svarstomu 2024-10-10 Lietuvos Respublikos **Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 pakeitimo įstatymo projektu (išdėstymas nauja redakcija)** Nr. XIVP-4207 (Reg. Nr. XIVP-4207, toliau – **Projektu**). Žemiau teikiame Rūmų siūlymus dėl Projekto papildymų ir pakeitimų:

Eil. Nr.	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys
	str.	str. d.	p.	
1.	1 (2)	(9)		<p>Argumentai:</p> <p>Lietuvos Respublikos bendrojo plano patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“ (toliau – BP) tekstinės dalies 66.7 ir 400.2; papunkčiuose kaip <u>kultūrinio kraštovaizdžio sudedamoji dalis</u> yra išskiriamas istorinis urbanistinis kraštovaizdis. BP tekstinės dalies 448.4 papunktyje taip pat numatyta, kad siekiant kultūros paveldo išteklių apsaugos turi būti sudarytos teisinės prielaidos (keičiant TPI [Teritorijų planavimo įstatymą], STI [Saugomų teritorijų įstatymą] ir NKPAI [Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymą], bei susijusių teisės aktų nuostatas) diegti alternatyvias paveldosaugos reikalavimų nustatymo priemones per bendrųjų planavimo dokumentų rengimo procesus, sukuriant kompleksinius ar detaliuosius planus, integruoti saugomų kultūrinių kraštovaizdžių (<u>įskaitant istorinį urbanistinį kraštovaizdį</u>) sampratą, apsaugą, formavimo principus į teritorijų planavimo procesus, keisti ir taikyti vietovių, kultūros paveldo kompleksinių ir pavienių objektų apsaugai modernias apsaugos, būklės stebėsenos, tyrimų, planavimo, tvaraus naudojimo, pritaikymo klimato kaitai metodikas:</p> <p>Kraštovaizdis ir kultūrinis kraštovaizdis reglamentuojamas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu (2 straipsnio 21 ir 22 dalys), kuriuo yra apibrėžiamas kaip gamtinių ir (ar) antropogeninių komponentų, susijusių medžiaginėmis, <u>energetiniais ir informaciniais</u> ryšiais, teritorinis junginys t. y. kraštovaizdis kaip saugomas objektas išlieka platesnė sąvoka nei Teritorijų planavimo įstatymu reglamentuojami teritorijų planavimo objektai. Kraštovaizdis, kaip</p>

		<p>saugomas objektas pasireiškia ne tik kaip sudėtingas kompleksinis junginys, apimantis eilę atskirų saugomų objektų (gamtos, nekilnojamojo kultūros paveldo, urbanistinių, istorinių ir kt.), bet kartu išreiškia ir šių skirtingų objektų tarpusavio sąveiką, funkcinius ryšius bei formuoja suvokimą kaip šiuos ryšius patiria išorės stebėtojas (-ai). Dėl šių priežasčių kraštovaizdis (ir ypač istorinis urbanistinis kraštovaizdis) negali būti sureglamentuotas vieną teisinių santykių sritį apibrėžiančiu teisės aktu ir neišvengiamai tampa tarpinstituciniu, patenkančiu į kelių skirtingų įstatymų reguliavimo apimtį, objektu. Atkreipiame dėmesį, kad ir svarstoma nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 14 punktu kraštovaizdis (jo dalys) yra įvardinamos kaip nekilnojamas kultūros paveldas, todėl, Rūmų vertinimu, ši nuostata turėtų būti papildyta ir Projektu konkrečiai įvardinama koks kraštovaizdis ar jo dalys yra reglamentuojamas kaip nekilnojamas kultūros paveldas ir koku būdu įgyvendinama šio kraštovaizdžio apsauga.</p> <p>Pažymime, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniais istorinis urbanistinis kraštovaizdis ir yra skirtas apimti ir išsaugoti istoriškai susiformavusių, antropogeninių veiksnių nulemtų, urbanistinių struktūrų sandaras ir šių sandarų sąveikos suvokimą bei perduoti ją ateities kartoms. Didžiąją dalį istorinio urbanistinio kraštovaizdžio sudaro būtent nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės ir jų tarpusavio sąsajos ir ryšiai, todėl istorinis urbanistinis kraštovaizdis turi būti apibrėžiamas ir reglamentuojamas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu.</p> <p>Pasiūlymo esmė:</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus bei Teritorijų planavimo įstatymo 11 ir 12 straipsnius, 15 straipsnio 6 dalį ir 17 straipsnio 9 dalį siūlome Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu reglamentuoti istorinį urbanistinį kraštovaizdį ir nustatyti, kad ši kraštovaizdžio dalis yra tvarkoma ir veikla joje plėtojama vadovaujantis kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais. Tokiu būdu bus sukurtas teisinis pagrindas detalizuoti Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendinius žemesnio lygmens kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose – savivaldybių ar savivaldybių dalių bendruosiuose planuose ir pašalinta šiuo metu susiformavusi teisinė spraga, stabdanti Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimą ir dalies nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą.</p> <p>Pasiūlymo tikslas:</p> <p>Papildyti nauja redakcija išdėstomą Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą istorinio urbanistinio kraštovaizdžio apibrėžimu ir nustatyti, kad istorinis urbanistinis kraštovaizdis detalizuojamas (nustatomas) ir veikla į jo sudėtį patenkančiose teritorijose reglamentuojama kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2 straipsnį nauja 9 dalimi ir ją išdėstyti taip (buvusias 9 – 51 dalis laikyti atitinkamai 10 – 52 dalimis):</p>
--	--	---

				<p>„9. Istorinis urbanistinis kraštovaizdis – urbanizuota teritorija, suprantama kaip istorinis dominuojančių kultūrinių ir kitų vertybių bei požymių junginys, apimantis platesnį gyvenvietės kontekstą ir jos geografinę aplinką: vietovės topografiją, geomorfologiją, hidrologiją ir natūralias savybes, urbanistinės struktūros dalis, užstatytą aplinką, apimančią istorinę ir šiuolaikinę infrastruktūras, atviras erdves ir erdvinę organizaciją, jų visumos suvokimą bei vizualinius ryšius. Istorinis urbanistinis kraštovaizdis taip pat gali apimti istoriškai susiformavusias socialines, ekonomines ir kultūrinės praktikas bei vertybes ir paveldo nematomuosius matmenis, susijusius su to kraštovaizdžio įvairove, tapatybe ir suvokimu.“</p>
2.	1 (3)	(3)	(14)	<p>Argumentai: Pateikti 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Pateikta 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Pateiktas 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 3 straipsnio 3 dalies 14 punktą ir išdėstyti taip: „14) kraštovaizdžio – istorinis urbanistinis kraštovaizdis ar statiniai, jų kompleksai, vietos ar vietovės, kurie yra sudėtinė vertingo kultūrinio kraštovaizdžio dalis.“</p>
3.	1 (28)	(2)		<p>Argumentai: Pateikti 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Pateikta 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Pateiktas 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 28 straipsnio 2 dalį žodžiais „nekilnojamas kultūros paveldas“ ir ją išdėstyti taip: „2. Nekilnojamas kultūros paveldas, nekilnojamosios kultūros vertybės, jų teritorijos, apsaugos zonos, kultūriniai rezervatai ir kultūriniai draustiniai, jų buferinės apsaugos zonos tvarkomi ir veikla juose plėtojama:“</p>
4.	1 (28)	(2)	(5)	<p>Argumentai: Pateikti 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Pateikta 1-ajame pasiūlymo punkte.</p>

			<p>Pasiūlymo tikslas: Pateiktas 1-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 28 straipsnio 2 dalį 5 punktu ir jį išdėstyti taip: „5) istoriniai urbanistiniai kraštovaizdžiai - pagal paveldosaugos reikalavimus, nustatytus kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose išskyrus šios dalies 3 ir 4 punktuose nustatytus atvejus.“</p>
5.	1 (2)	(12)	<p>Argumentai: Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių (kultūros paveldo objektų ir vietovių) naudojimas turėtų būti vienas iš pagrindinių šio įstatymo tikslų, suponuojantis nekilnojamosios kultūros vertybės saugojimą per naudojimą. Įstatyme turėtų būti aiškiai identifikuojami ir įvardinami pagrindiniai nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių naudojimo tikslai, pateikiamas nekilnojamųjų kultūros vertybių naudojimo apibrėžimas. Neatskleidus naudojimo sąvokos reikšmės ir aiškiai neidentifikavus visų naudojimo tikslų ir siekių iš esmės nebepaliekama galimybės objektyviai įvertinti individualiuose apsaugos reglamentuose ar specialiuosiuose teritorijų planavimo dokumentuose nustatomų naudojimo sąlygų, būdų ar režimų tikslingumo, siūlyti juos papildyti ar keisti, įvertinti jų sukeltas pasekmes ir rezultatus, nes neišku ko siekiant naudojimas nustatomas apskritai. Pažymime, kad naudojimas, nepriklausomai nuo pasirinkto konkretaus būdo, tipo ar sąlygų sukelia tam tikro masto žalą saugomai vertybei, tačiau kartu tai yra ir vienintelis būdas užtikrinti paveldo pažinimą, jo sklaidą ir pritraukti investicijas reikalingas saugomų vertybių priežiūrai. Tik aiškiai apibrėžus naudojimo tikslus galės būti tinkamiausiai parenkami konkretūs naudojimo būdai, nustatomos sąlygos, atitinkamai planuojami reikalingi vertingųjų savybių tvarkybos darbai bei reikalingų priemonių (universalus dizaino) priemonių diegimas. Siūlome Projekte aiškiai ir tiksliai sureglamentuoti naudojimo tikslus ir papildyti Projektą naudojimo sąvokos apibrėžimu.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Atskleisti nekilnojamojo kultūros paveldo naudojimo sąvokos reikšmę ir įstatymo lygmeniu nustatyti bendruosius nekilnojamojo kultūros paveldo naudojimo tikslus.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2 straipsnį nauja 12 dalimi ir ją išdėstyti taip (buvusias 12 – 51 dalis laikyti atitinkamai 13 – 52 dalimis): „12. Kultūros paveldo naudojimas – įstatymo reglamentuojama veikla, kuria siekiama išsaugoti ir pritaikyti nekilnojamąjį kultūros paveldą visuomenės poreikiams tenkinti, didinti paveldo prieinamumą, užtikrinant jo vertingųjų savybių, vientisumo ir autentiškumo išsaugojimą. Naudojimas apima nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, teritorijų ir (ar) vietovių pritaikymą ir</p>

				<p>pertvarkymą, atsižvelgiant į jų kultūrinę reikšmę, socialinę ir ekonominę svarbą - nepadarant žalos jų autentiškumui ir vertingosioms savybėms. Naudojimu siekiama įgalinti ir skatinti visuomenės dalyvavimą bei įsitraukimą į nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą sukuriant galimybes aktualizavimui, kultūriniam švietimui, mokymui ir turizmui. Naudojimo tikslais gali būti inicijuojamas reikalingų kultūros vertybės tvarkybos, prieinamumo ir prevencinės priežiūros darbų atlikimas.“</p>
6.	1 (9)	(2)	(8)	<p>Argumentai: Tarptautiniu bei Europos Sąjungos lygmeniu¹ kultūros paveldo objektų ir vietovių atsparumo klimato kaitos reiškiniams didinimas yra vis intensyviau pasireiškianti problema. Pabrėžiame, kad galimų klimato kaitos padarinių prevencijai turėtų būti ruošiamasi instituciniu lygmeniu, įstatymu aiškiai identifikuojant atsakingus viešojo administravimo subjektus, kuriems būtų nustatyta pareiga reglamentuoti kultūros paveldo apsaugos priemonės, skirtas užtikrinti kultūros vertybių apsaugą nuo klimato kaitos sukeltų meteorologinių ir (ar) hidrologinių anomalijų.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Įstatyme įvardinti viešojo administravimo subjektą (-us), kuriam (-iems) būtų suteikti įgaliojimai identifikuoti galimas klimato kaitos sukeltas grėsmes kultūros vertybėms, nustatyti prevencines ir kultūros vertybių apsaugos priemones, reglamentuoti jų taikymo tvarką, atsakingus už šių priemonių įgyvendinimą subjektus.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Įgalinti Lietuvos Respublikos kultūros ministrą identifikuoti klimato kaitos nekilnojamajam kultūros paveldui keliamas grėsmes ir reglamentuoti šių grėsmių prevencines priemones ir jų taikymą. Nustatyti už šių priemonių įgyvendinimo priežiūrą ir stebėseną atsakingus viešojo administravimo subjektus.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 9 straipsnio 2 dalį nauju 8 punktu ir jį išdėstyti taip (buvusius 8 – 19 punktus laikyti atitinkamai 9 – 20 punktais):</p> <p>„8) tvirtina klimato kaitos nekilnojamajam kultūros paveldui sukeltų rizikos veiksnių, šių veiksnių pasireiškimo tikimybės ir prevencinių bei poveikio mažinimo priemonių taikymo sąrašą, užtikrina nuolatinį šio sąrašo atnaujinimą;“</p>
7.	1 (10)	(1)	(10)	<p>Argumentai: Pateikti 6-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Pateiktas 6-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Pateikta 6-ajame pasiūlymo punkte.</p>

¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/762282/EPRS_BRI\(2024\)762282_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/762282/EPRS_BRI(2024)762282_EN.pdf)

				<p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 10 straipsnio 1 dalį nauju 10 punktu ir jį išdėstyti taip (buvusį 10 punktą laikyti atitinkamai 11 punktu):</p> <p>„10) atlieka klimato kaitos sukeltamų reiškinių poveikio kultūros paveldo vertybėms stebėseną, kaupia informaciją ir teikia ją kultūros ministru;“</p>
8.	1 (12)	(5)	(9)	<p>Argumentai: Pateikti 6-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Pateiktas 6-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Pateikta 6-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 12 straipsnio 5 dalį nauju 9 punktu ir jį išdėstyti taip (buvusį 9-10 punktus laikyti atitinkamai 10 - 11 punktais):</p> <p>„9) sprendžia dėl kultūros ministro nustatytų klimato kaitos poveikio nekilnojamojo kultūros paveldo objektams ir vietovėms mažinimo ir prevencinių priemonių taikymo konkrečiai kultūros vertybei poreikio, informuoja šios vertybės savininkus ir teikia duomenis Departamentui;“</p>
9.	1 (34)	(5)		<p>Argumentai: Nekilnojamas kultūros paveldas yra saugomas dėl viešojo intereso ir savo išskirtinės kultūrinės reikšmės. Svarbu nepamiršti, kad dėl išorinio (aplinkos ir žmogaus veiklos) poveikio paveldas iš esmės yra nuolat prarandamas ir vienintelis būdas užtikrinti paveldo, kaip išskirtinę istorinę, mokslinę, estetinę ir kultūrinę vertę turinčio objekto, sukuriančio sąsajas tarp praeities, dabarties ir ateities kartu išsaugojimo, yra šio paveldo priežiūros ir tvarkybos darbų prioretizavimas kitų statybos darbų atžvilgiu. Primename, kad bet kokia intervencija ar neatsakingai suprojektuoti ar atliekami darbai sąsajoje su kultūros paveldu gali sukelti nebeatitaisomą žalą saugomai kultūros vertybei ar net ją sunaikinti apskritai ir Projekto 1 straipsniu siūloma 34 straipsnio 27 dalyje numatyta darbų sustabdymo procedūra jau gali būti pavėluota. Be to, net ir atstačius ar atkūrus sunaikintą vertybę ar jos dalį, ši atstatyta ar atkurta jos dalis iš esmės jau nebeturi tų vertingųjų savybių, kurios buvo negrįžtamai prarastos. Svarstomo Projekto 34 straipsnio 17 dalyje įtvirtinta, kad tais atvejais, kuomet vykdoma naujų nekilnojamojo kultūros paveldo objekto dalių statyba, rengiamas statinio projektas, vadovaujantis Statybos įstatymo reikalavimais. Dėl šios priežasties nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistų bendruomenėje kyla nuogaštavimai, kad Statybos įstatymo nustatyta tvarka ir statybos techninio normavimo dokumentų pagrindu atliekami projektavimo ir statybos darbai, nekilnojamojo kultūros paveldo objektuose, gali sukelti pernelyg didelę riziką saugomų vertybių integralumui dėl</p>

			<p>sąsajoje su paveldu šiems darbams taikomų modernių technologijų ir reikalavimų bei skirtingų projektų tikrinimo ir derinimo procedūrų. Atsižvelgiant į paveldo apsaugos svarbą manome, kad įstatymu turėtų būti aiškiai nustatomas prioritetas tvarkybos darbams ir su paveldo apsauga susijusių teisės aktų reglamentavimui ir bet koks naujų dalių diegimas ar kūrimas galimas tik pirmiausia užtikrinus šių naujų dalių atitiktį ir sąveiką su išlikusiomis nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Įstatymo lygmeniu įtvirtinti, kad esant tarpusavio prieštaravimams visais atvejais pirmenybė būtų teikiama paveldosaugos reikalavimų, tyrimų išvadų, paveldo tvarkybos reglamentų ir kt. su paveldu susijusių teisės aktų reglamentavimui.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Jei statinio projektas rengiamas kartu su tvarkybos projektu, statinio projektas negali prieštarauti Projekto 34 straipsnio 1 dalies 1-6 punktuose nurodytiems teisės aktams ir turi būti rengiamas vienas tvarkybos projektas su integruota statinio projekto dalimi.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 34 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„5. Statinio projektas rengiamas siekiant vykdyti naujų nekilnojamojo kultūros paveldo objekto dalių statybą (išskyrus paprastojo remonto rūšiai priskiriamus darbus), pritaikant nekilnojamąjį kultūros paveldo objektą ar siekiant vykdyti naują statybą nekilnojamojo kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje ar jų apsaugos zonose. Kai statinio projektas rengiamas kartu su tvarkybos projektu (tais atvejais, kai planuojami ir tvarkybos darbai) išduodamas vienas bendras tvarkybą ir statybą leidžiantis dokumentas Įstatymo ir Statybos įstatymo nustatyta tvarka. Jei statinio projekto rengimo metu kyla prieštaravimas tarp šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisės aktų ir kitų statybą reglamentuojančių teisės aktų ar normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio projektui taikomi šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisės aktų reikalavimai.“</p>
10.	1 (34)	(17)	<p>Argumentai: Pateikti 9-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo tikslas: Pateiktas 9-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymo esmė: Pateikta 9-ajame pasiūlymo punkte.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 34 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:</p>

			<p>„17. Tais atvejais, kai tvarkybos projektas rengiamas kartu su statybos projektu, rengiama atitinkamos statybos darbų rūšies tvarkybos projekte reikalavimus atitinkanti išpildanti statinio tvarkybos projekto dalis ir teikiama kartu su tvarkybos projektu statinio projekto projektiniais pasiūlymais Statybos įstatymo šiam straipsnyje numatyta tvarka, statinio tvarkybos projekto pavadinime nurodant visų atliekamų darbų rūšis. Tokiu atveju projekte paveldosaugos (specialioji) statinio projekto ekspertizė turi būti atlikta ir teikiama kartu su projekto paveldosaugos (specialiaja) ekspertize šio straipsnio 19 dalies nustatyta tvarka. statinio projekto projektiniais pasiūlymais, o vėliau pridama prie statinio projekto ekspertizės ar statinio projekto dalies ekspertizės.“</p>
11.	1 (39)	(1)	<p>Argumentai: Rūmų vertinimu, kultūros kelių plėtra yra viena iš efektyviausių priemonių plėtoti struktūrizuotą nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimą, pažinimo sklaidą ir viešąjį nekilnojamojo kultūros paveldo naudojimą, todėl siūlome papildyti nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 39 straipsnį kultūros kelių steigimo tikslais, kas leis tiksliau įsivertinti kultūros kelių infrastruktūros vystymo galimybes siekiant didinti kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtrą.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti (papildyti) Projekto 1 straipsniu nauja redakcija išdėstomo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 39 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip (buvusias 2-4 dalis laikyti atitinkamai 3 - 5 dalimi): „2. Kultūros kelių steigimas ir plėtra vykdoma siekiant skatinti nekilnojamojo (materialaus ir nematerialaus) kultūros paveldo pažinimą, pažinimo sklaidą, viešąjį ir tvarų naudojimą bei visuomenės švietimo ir kultūrinio turizmo plėtrą.“</p>

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas